

Suvestinė redakcija nuo 2020-05-14

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2012, Nr. [34-1685](#), i. k. 112233TISAK.3.)-112

**NACIONALINĖS ŽEMĖS TARNYBOS PRIE ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS
DIREKTORIAUS**

**Į S A K Y M A S
DĖL VALSTYBINĖS ŽEMĖS SUTEIKIMO LAIKINAI NAUDOTIS ŽEMĖS ŪKIO
VEIKLAI VYKDYTI TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO**

2012 m. kovo 16 d. Nr. 1P-(1.3.)-112
Vilnius

1. T v i r t i n u Valstybinės žemės suteikimo laikinai naudotis žemės ūkio veiklai vykdyti tvarkos aprašą (pridedama).

2. *Neteko galios nuo 2017-03-15*

Punkto naikinimas:

Nr. [1P-65-\(1.3 E.\)](#), 2017-02-02, paskelbta TAR 2017-02-02, i. k. 2017-01946

DIREKTORIUS

VITAS LOPINYS

PATVIRTINTA
Nacionalinės žemės tarnybos
prie Žemės ūkio ministerijos
direktoriaus 2012 m. kovo 16 d.
įsakymu Nr. 1P-(1.3.)-112
(Nacionalinės žemės tarnybos prie
Žemės ūkio ministerijos direktoriaus
2018 m. vasario 22 d.
įsakymo Nr. 1P-97-(1.3 E.) redakcija)

VALSTYBINĖS ŽEMĖS SUTEIKIMO LAIKINAI NAUDOTIS ŽEMĖS ŪKIO VEIKLAI VYKDYTI TVARKOS APRAŠAS

1. Valstybinės žemės suteikimo laikinai naudotis žemės ūkio veiklai vykdyti tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja neperduotos naudotis ir neišnuomos valstybinės žemės, esančios kaimo gyvenamosiose vietovėse ir miestams iki 1995 m. birželio 1 d. priskirtose teritorijose, išskyrus Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių, Panevėžio, Alytaus, Marijampolės, Druskininkų, Palangos, Birštono miestus ir Kuršių nerijos nacionalinio parko teritoriją, bei miestams po 1995 m. birželio 1 d. priskirtose teritorijose, ir kuri yra pažymėta laisvos valstybinės žemės fondo žemės planuose ar valstybės išperkamos ir neprivatizuojamos žemės planuose bei yra tinkama žemės ūkio veiklai vykdyti (toliau – valstybinės žemės plotas), suteikimą laikinai naudotis.

2. Miestų teritorijose perduotini laikinai naudotis valstybinės žemės plotai, kurie patenka į Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. gegužės 14 d. nutarimu Nr. 583 „Dėl ekologiniu, archeologiniu ir rekreaciniu požiūriu ypač vertingų teritorijų, esančių valstybiniuose parkuose ir valstybiniuose draustiniuose, ribų patvirtinimo“ patvirtintas ekologiniu, archeologiniu ir rekreaciniu požiūriu ypač vertingas teritorijas (toliau – ypač vertingos teritorijos), suteikiami laikinai naudotis Aprašo nustatyta tvarka tik gavus pritarimą ir informaciją apie galimą šiame žemės plote žemės ūkio veiklą bei ribojamą ir draudžiamą ūkinę veiklą iš Valstybinės saugomų teritorijos tarnybos prie Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos ar iš kitos Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo 27 straipsnyje nurodytos institucijos ir tik tokiai žemės ūkio veiklai, kuri neprieštarautų toje teritorijoje nustatytiems veiklos reglamentams.

3. Valstybinės žemės plotai, esantys teritorijose, kuriose pagal bendrojo teritorijų planavimo dokumentus ar žemės valdos projektus valstybinės žemės plotai numatyti naudoti ne žemės ūkio veiklai, gali būti suteikiami laikinai naudotis pagal Aprašo nuostatas ne ilgiau kaip iki tol, kol jų prireiks kitoms reikmėms, numatytiems pagal teritorijų planavimo dokumentus ar žemės valdos projektus.

4. Žemės reformos žemėtvarkos projektuose ar žemės sklypų planuose, kurie prilyginami žemės reformos žemėtvarkos projektams (toliau kartu – žemės reformos žemėtvarkos projektai), kituose žemės valdos projektuose ar teritorijų planavimo dokumentuose asmenims suprojektuoti žemės sklypai pagal Lietuvos Respublikos žemės reformos įstatymo 5 straipsnyje nurodytus žemės įsigijimo nuosavybėn būdus, taip pat suprojektuoti nuomoti, perduoti neatlygintinai naudotis ar valdyti patikėjimo teise, negali būti suteikiami laikinai naudotis Aprašo nustatyta tvarka kitiems asmenims. Šie žemės sklypai suteikiami laikinai naudotis tik tiems asmenims, kuriems yra suprojektuoti, tačiau ne ilgiau nei vieneriems metams, skaičiuojant nuo žemės reformos žemėtvarkos projekto, kito žemės valdos projekto ar teritorijų planavimo dokumento, kuriame suprojektuotas žemės sklypas, patvirtinimo dienos.

Jeigu asmuo Žemės reformos žemėtvarkos projektų ir jiems prilyginamų žemės sklypų planų rengimo ir įgyvendinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos žemės ir miškų ūkio ministerijos 1998 m. balandžio 23 d. įsakymu Nr. 207 „Dėl Žemės reformos žemėtvarkos projektų ir jiems prilyginamų žemės sklypų planų rengimo ir įgyvendinimo metodikos patvirtinimo“, nustatyta tvarka pretendentų susirinkimo metu pasirinko žemės sklypą, tai patvirtindamas parašu žemės reformos žemėtvarkos projekto svarstymo su pretendентаis gauti žemės žiniaraštyje, laikoma, kad toks žemės sklypas suprojektuotas žemės reformos žemėtvarkos projekte.

5. Pirmumo teisę laikinai naudotis valstybinės žemės plotu, išskyrus Aprašo 4, 6 ir 7 punktuose nustatytas išimtis, turi fiziniai asmenys, įregistravę ūkininko ūkį Lietuvos Respublikos ūkininko ūkio įstatymo nustatyta tvarka arba turintys Vyriausybės įgalios institucijos nustatytą pasirengimą ūkininkauti, ir juridiniai asmenys – žemės ūkio produkcijos gamintojai, kurių metinės įplaukos iš prekinės žemės ūkio produkcijos realizavimo sudaro daugiau kaip 50 procentų visų gaunamų pajamų.

6. Valstybinės žemės plotai, kurie pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 18 d. nutarimą Nr. 236 „Dėl valstybinės žemės ūkio paskirties žemės sklypų pardavimo ir nuomos“ atitinka įsiterpusio valstybinės žemės ploto sąvoką (toliau – įsiterpęs valstybinės žemės plotas), gali būti suteikiami laikinai naudotis tik besiribojančių žemės sklypų savininkams ir (ar) nuomininkams.

Tuo atveju, kai nustatoma, kad asmens pageidaujamas laikinai naudotis valstybinės žemės plotas yra laikytinas įsiterpusiu valstybinės žemės plotu ir šis žemės plotas nesiriboja su asmens nuomojamu iš valstybės arba nuosavybės teise valdomu žemės sklypu, prašymą pateikusiam asmeniui per Aprašo 25 punkte nustatytą terminą pateikiamas motyvuotas atsisakymas leisti laikinai naudotis valstybinės žemės plotu.

7. Visuomenės poreikiams paimti žemės plotai gali būti suteikiami laikinai naudotis tik tiems asmenims, kurie iki žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūros pradžios naudojami šiais žemės plotais.

8. Asmenys, pageidaujantys laikinai naudoti valstybinės žemės plotą, Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Nacionalinė žemės tarnyba) teritoriniam padaliniiui pagal žemės ploto buvimo vietą (toliau – teritorinis skyrius) pateikia:

8.1. prašymą leisti laikinai naudotis valstybine žeme žemės ūkio veiklai vykdyti (toliau – prašymas) (Aprašo 1 priedas), kuriame turi būti nurodyta:

8.1.1. fizinio asmens vardas, pavardė, asmens kodas, gyvenamoji vieta, kontaktiniai duomenys (jeigu valstybinės žemės plotą pageidauja laikinai naudotis fizinis asmuo); Lietuvos Respublikos juridinio asmens teisinė forma, pavadinimas, kodas ir buveinė (jeigu valstybinės žemės plotą pageidauja laikinai naudotis Lietuvos Respublikos juridinis asmuo), arba užsienio juridinio asmens ar kitos užsienio organizacijos teisinė forma, pavadinimas, kodas, buveinė, taip pat Lietuvoje įsteigtos atstovybės ar filialo pavadinimas, kodas ir buveinė (jeigu valstybinės žemės plotą pageidauja laikinai naudotis užsienio juridinis asmuo ar kita užsienio organizacija, įsteigę Lietuvoje atstovybę ar filialą);

8.1.2. vietovė, kurioje yra pageidaujamas laikinai naudoti valstybinės žemės plotas, pageidaujamas naudoti valstybinės žemės plotas (ha) ir pageidaujamo laikinai naudoti valstybinės žemės ploto numeris, kuris pažymėtas žemės reformos žemėtvarkos projekte, kituose žemės valdos projektuose, teritorijų planavimo dokumentuose ar laisvos žemės fondo žemės plane (jeigu valstybinės žemės plotas yra pažymėtas žemės reformos žemėtvarkos projekte, kituose žemės valdos projektuose, teritorijų planavimo dokumentuose ar laisvos žemės fondo žemės plane) ar žemės sklypo kadastro numeris (jeigu suteikiamas laikinai naudotis žemės sklypas yra suformuotas ir įregistruotas Nekilnojamojo turto registre);

8.1.3. ar asmuo nuomoja iš valstybės arba nuosavybės teise valdo žemės sklypą, kuris ribojasi su pageidaujamu laikinai naudoti valstybinės žemės plotu, ir tokio žemės sklypo kadastro ar unikalų numerį (kai asmuo pageidauja laikinai naudoti valstybinės žemės plotu pirmumo teise arba kai asmuo pageidauja laikinai naudoti įsiterpusį valstybinės žemės plotą);

8.1.4. ar asmuo, pageidaujantis laikinai naudoti valstybinės žemės sklypą, yra įregistravęs ūkininko ūkį (kai fizinis asmuo pageidauja laikinai naudotis valstybinės žemės plotu pirmumo teise);

8.2. asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją (jeigu valstybinės žemės plotą pageidauja laikinai naudoti fizinis asmuo);

8.3. užsienio juridinio asmens arba kitos užsienio organizacijos registravimo pažymėjimo arba jį atitinkančio dokumento kopiją, išskyrus tuos atvejus, kai valstybinės žemės plotą pageidauja naudoti užsienio juridinis asmuo ar kita užsienio organizacija, įsteigę Lietuvoje atstovybę ar filialą (jeigu valstybinės žemės plotą pageidauja laikinai naudoti užsienio juridinis asmuo arba kita užsienio organizacija);

8.4. atstovavimą patvirtinančio dokumento kopiją (jeigu prašymą pateikia asmens, pageidaujančio laikinai naudoti valstybinės žemės plotą, įgaliotas asmuo);

8.5. schemą, kurioje nurodytas pageidaujamas laikinai naudotis valstybinės žemės plotas (tais atvejais, kai nėra galimybės nurodyti pageidaujamo laikinai naudoti valstybinės žemės ploto numerio, kuris pažymėtas žemės reformos žemėtvarkos projekte, kituose žemės valdos projektuose, teritorijų planavimo dokumentuose ar laisvos žemės fondo žemės plane);

8.6. dokumento, patvirtinančio profesinį pasirengimą ūkininkauti, išduotą pagal Ūkininko arba jo partnerio (partnerių) profesinio pasirengimo ūkininkauti reikalavimus, kopiją (jeigu fizinis asmuo pageidauja laikinai naudotis valstybinės žemės plotu pirmumo teise);

8.7. Lietuvos arba užsienio juridinio asmens ar kitos užsienio organizacijos paskutinių metų metinio balanso ir pažymos apie žemės ūkio veiklos subjekto pajamas per praėjusius kalendorinius metus, sudarytą pagal Žemės ūkio veiklos subjektų pajamų dalies, gaunamos iš žemės ūkio veiklos, įvertinimo metodiką, patvirtintą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2003 m. vasario 26 d. įsakymu Nr. 3D-66 „Dėl Žemės ūkio veiklos subjektų pajamų dalies, gaunamos iš žemės ūkio veiklos, įvertinimo metodikos patvirtinimo“ (jeigu Lietuvos arba užsienio juridinis asmuo arba kita užsienio organizacija pageidauja laikinai naudotis valstybinės žemės plotu pirmumo teise).

9. Tais atvejais, kai prašomas suteikti laikinai naudotis valstybinės žemės plotas yra miestams iki 1995 m. birželio 1 d. priskirtose teritorijose, teritorinis skyrius ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ir Aprašo 8.2–8.7 papunkčiuose nurodytų dokumentų gavimo dienos raštu kreipiasi į savivaldybės administraciją pagal pageidaujamos laikinai naudoti valstybinės žemės ploto buvimo vietą dėl pritarimo suteikti laikinai naudotis valstybinės žemės plotą gavimo.

10. Tais atvejais, kai prašomą suteikti laikinai naudotis valstybinės žemės plotą yra numatoma naudoti visuomenės poreikiams ir šis valstybinės žemės plotas patikėjimo teise valdomas Nacionalinės žemės tarnybos bei dar nėra pradėtas naudoti visuomenės poreikiams, teritorinis skyrius ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ir Aprašo 8.2–8.7 papunkčiuose nurodytų dokumentų gavimo dienos raštu kreipiasi į valstybės instituciją arba savivaldybę, kuri inicijavo žemės paėmimą visuomenės poreikiams (toliau – suinteresuota institucija), dėl sutikimo leisti laikinai naudotis valstybinės žemės plotu asmeniui, kuris iki paėmimo visuomenės poreikiams procedūros pradžios naudojo šiuo žemės plotu, išdavimo, iki kol šis valstybinės žemės plotas bus pradėtas naudoti visuomenės poreikiams.

11. Tais atvejais, kai prašomas suteikti laikinai naudotis valstybinės žemės plotas yra miesto teritorijoje ir patenka į ypač vertingas teritorijas, teritorinis skyrius ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ir Aprašo 8.2–8.7 papunkčiuose nurodytų dokumentų gavimo dienos raštu kreipiasi į Valstybinę saugomų teritorijų tarnybą prie Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos ar į kitą Saugomų teritorijų įstatymo 27 straipsnyje nurodytą instituciją dėl pritarimo suteikti laikinai naudotis valstybinės žemės plotą gavimo ir dėl informacijos apie galimą šiame žemės plote žemės ūkio veiklą bei ribojamą ir draudžiamą ūkinę veiklą gavimo.

12. Teritorinis skyrius ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo Aprašo 8, 9 ir 11 punkte nurodytų dokumentų ir informacijos gavimo dienos (išskyrus atvejus, kai prašymas teikiamas dėl Aprašo 4 ir 7 punktuose nurodytų atvejų):

12.1. Nacionalinės žemės tarnybos interneto svetainėje paskelbia informaciją apie galimybę Aprašo 5 punkte arba Aprašo 6 punkte nurodytiems asmenims pateikti prašymus (jeigu prašymą teikia asmuo, nenurodytas Aprašo 5 punkte, arba jeigu asmens pageidaujamas laikinai naudotis įsiterpęs valstybinės žemės plotas tiesiogiai ribojasi daugiau negu su vienu žemės sklypu);

12.2. registruotu laišku informuoja Aprašo 5 punkte nurodytus asmenis, kurių nuosavybės teise turimi ir (ar) iš valstybės nuomojami žemės ūkio paskirties žemės sklypai ribojasi su pageidaujama laikinai naudotis valstybinės žemės plotu, apie galimybę pateikti prašymus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1P-140-\(1.3 E.\)](#), 2020-05-13, paskelbta TAR 2020-05-13, i. k. 2020-10237

13. Aprašo 5 ir 6 punktuose nurodyti asmenys prašymus ir Aprašo 8.2–8.7 papunkčiuose nurodytus dokumentus turi pateikti teritoriniam skyriui ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo informacijos paskelbimo Nacionalinės žemės tarnybos interneto svetainėje arba registruotos pašto siuntos išsiuntimo dienos.

Jeigu asmuo per nustatytą terminą nepateikia prašymo, laikoma, kad jis nepageidauja laikinai naudotis valstybinės žemės plotu.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1P-140-\(1.3 E.\)](#), 2020-05-13, paskelbta TAR 2020-05-13, i. k. 2020-10237

14. Jeigu keli vienodą pirmumo teisę turintys asmenys, nurodyti Aprašo 5 punkte, pageidauja laikinai naudotis tuo pačiu valstybinės žemės plotu, valstybinės žemės plotas suteikiamas laikinai naudotis tam asmeniui, kurio nuosavybės teise turimas ar iš valstybės nuomojamas žemės ūkio paskirties žemės sklypas ribojasi su pageidaujama laikinai naudotis žemės plotu.

Kai prašymą laikinai naudotis valstybinės žemės plotu pateikia keli Aprašo 5 punkte nurodyti asmenys, kurių nuosavybės teise turimi ir (ar) iš valstybės nuomojami žemės ūkio paskirties žemės sklypai ribojasi su pageidaujama laikinai naudotis valstybinės žemės plotu, arba keli besiribojančių su įsiterpusiu pageidaujama laikinai naudotis valstybinės žemės plotu žemės sklypų nuomininkai ir (ar) savininkai, pageidaujamas laikinai naudotis valstybinės žemės plotas suteikiamas laikinai naudotis dalimis pagal šių nuomininkų ir (ar) savininkų rašytinį susitarimą. Jeigu Aprašo 5 punkte nurodyti asmenys, kurių nuosavybės teise turimi ir (ar) iš valstybės nuomojami žemės ūkio paskirties žemės sklypai ribojasi su pageidaujama laikinai naudotis valstybinės žemės plotu, arba besiribojančių su įsiterpusiu pageidaujama laikinai naudotis valstybinės žemės plotu žemės sklypų nuomininkai ir (ar) savininkai nesusitaria dėl jiems tenkančių pageidaujamo laikinai naudotis valstybinės žemės ploto dalių, šios dalys nustatomos proporcingai žemės sklypo kraštinės, kuri ribojasi su pageidaujama laikinai naudotis valstybinės žemės plotu, ilgiui.

Jeigu pageidaujamas laikinai naudotis valstybinės žemės plotas ta pačia kraštine (toliau – bendra kraštine) ribojasi su dviem ar daugiau žemės sklypų, besiribojančio žemės sklypo nuomininkams ir (ar) savininkams, nurodytiems Aprašo 5 arba 6 punkte, gali būti suteikiamas laikinai naudotis tik tas pageidaujamas laikinai naudotis valstybinės žemės plotas,

kuris būtų gaunamas prailginus besiribojančių žemės sklypų šonines kraštines, kurios statmenai kirstų pageidaujamo laikinai naudotis valstybinės žemės ploto bendrą kraštinę.

Jeigu Aprašo 5 punkte nurodytų asmenų, kurių nuosavybės teise turimi ir (ar) iš valstybės nuomojami žemės ūkio paskirties žemės sklypai ribojasi su pageidaujamu laikinai naudotis valstybinės žemės plotu, nėra, valstybinės žemės plotas suteikiamas laikinai naudotis Aprašo 5 punkte nurodytam asmeniui, anksčiau pateikusiam prašymą pagal prašymo gavimo registracijos žymoje nurodytą datą ir numerį.

Jeigu keli asmenys, nenurodyti Aprašo 5 ir 6 punktuose, pageidauja laikinai naudotis tuo pačiu valstybinės žemės plotu, valstybinės žemės plotas suteikiamas laikinai naudotis tam asmeniui, kuris pirmiau pateikė prašymą pagal prašymo gavimo registracijos žymoje nurodytą datą ir numerį.

Punkto pakeitimai:

Nr. [IP-140-\(1.3 E.\)](#), 2020-05-13, paskelbta TAR 2020-05-13, i. k. 2020-10237

15. Teritorinis skyrius, gavęs Aprašo 8 punkte nurodytus dokumentus (tais atvejais, kai prašomas suteikti laikinai naudotis valstybinės žemės plotas yra kaimo gyvenamosiose vietovėse ir miestams po 1995 m. birželio 1 d. priskirtose teritorijose) arba gavęs Aprašo 9–11 punktuose nurodytus dokumentus ir informaciją arba pasibaigus terminui nuo informacijos paskelbimo Nacionalinės žemės tarnybos interneto svetainėje, per kurį Aprašo 5 ir 6 punktuose nurodyti asmenys galėjo pateikti prašymą ir Aprašo 8.2–8.7 papunkčiuose nurodytus dokumentus, per 10 darbo dienų atlieka šiuos darbus:

15.1. patikrina, ar prašomas suteikti laikinai naudotis valstybinės žemės plotas einamaisiais metais nenumatomas naudoti visuomenės poreikiams, perduoti nuosavybėn pagal Žemės reformos įstatymo 5 straipsnyje nurodytus žemės įsigijimo nuosavybėn būdus, nuomoti, perduoti neatlygintinai naudotis ar patikėjimo teise valdyti kitiems asmenims, taip pat ar einamaisiais metais nebus priskiriamas žemės konsolidacijos projekto teritorijai;

15.2. patikrina, ar asmuo, pageidaujantis laikinai naudotis valstybinės žemės plotu, nėra skolingas valstybei.

Asmeniui, kuris yra valstybei skolingas už išsimokėtinai įgytus valstybinės žemės sklypus-arba kuris nustatyta tvarka nėra atsiskaitęs už anksčiau suprojektuoto žemės sklypo (-ų) suprojektavimo žemės reformos žemėtvarkos projekte darbus, leidimas laikinai naudotis valstybinės žemės plotu neišduodamas ir šiam asmeniui per Aprašo 25 punkte nustatytą terminą yra pateikiamas motyvuotas atsakymas leisti laikinai naudotis valstybinės žemės plotu, informuojant, kad pašalinęs atsiskaitymo su valstybe tvarkos pažeidimus asmuo gali pakartotinai kreiptis į teritorinį skyrių ir pateikti naują prašymą;

15.3. sutikrina asmens pateiktus duomenis su Juridinių asmenų registro duomenimis, patvirtinančiais Lietuvos Respublikos juridinio asmens įregistravimą (jeigu valstybinės žemės plotą pageidauja naudoti Lietuvos Respublikos juridinis asmuo), arba Juridinių asmenų registro duomenimis, patvirtinančiais užsienio juridinio asmens ar kitos užsienio organizacijos Lietuvoje įsteigtos atstovybės ar filialo registravimą, ir informaciją apie atstovybę ar filialą įsteigusį asmenį, pridėdamas išrašą prie pateikto prašymo (jeigu valstybinės žemės plotą pageidauja naudoti užsienio juridinis asmuo ar kita užsienio organizacija);

15.4. sutikrina asmens pateiktus duomenis ir Nekilnojamojo turto centrinio duomenų banko duomenis, patvirtinančius asmens nuosavybės teise valdomo žemės sklypo ar nuomojamo iš valstybės, kuris ribojasi su pageidaujamu laikinai naudotis valstybinės žemės plotu, daiktinių teisių į jį, šių teisių suvaržymų ir juridinių faktų įregistravimą (kai asmuo pageidauja laikinai naudotis valstybinės žemės plotu pirmumo teise arba kai asmuo pageidauja laikinai naudoti įsiterpusį valstybinės žemės plotą);

15.5. parengia laisvos žemės fondo plano, žemės reformos žemėtvarkos projekto, žemės valdos projekto, teritorijų planavimo dokumento ar ortofotografinio žemėlapiu (M1:5000, M1:10000) pagrindu leidžiamo laikinai naudotis valstybinės žemės ploto schemą

(toliau – žemės schema) (Aprašo 2 priedas), nurodydamas valstybinės žemės plotą, ribas, gretimybes, specialiąsias žemės naudojimo sąlygas, privažiuojamąjį kelią (jei valstybinės žemės plotas nesiriboja su asmens valdomu žemės sklypu), valstybinės žemės ploto rinkos vertę, apskaičiuotą pagal einamųjų metų sausio 1 d. taikytus žemės verčių zonų žemėlapius, parengtus pagal Masinio žemės vertinimo taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. gruodžio 12 d. nutarimu Nr. 1523 „Dėl Masinio žemės vertinimo taisyklių patvirtinimo ir Lietuvos Respublikos žemės mokesčio įstatymo nuostatų įgyvendinimo“. Jeigu laisvos žemės fondo plano, žemės reformos žemėtvarkos projekto, žemės valdos projekto, teritorijų planavimo dokumento ar ortofotografinio žemėlapio (M1:5000, M1:10000) pagrindu negalima parengti žemės schemas, teritorinis skyrius siūlo asmeniui (asmenims) organizuoti valstybinės žemės ploto paženklinimą vietovėje.

Tais atvejais, kai prašymą pateikia keli besiribojančių žemės sklypų nuomininkai ar savininkai, kiekvienam iš jų parengiama leidžiamos laikinai naudotis valstybinės žemės schema, kurioje pažymima valstybinės žemės ploto dalis, tenkanti kiekvienam besiribojančio žemės sklypo savininkui ar nuomininkui;

15.6. suderina žemės schemą su asmeniu, pageidaujančiu laikinai naudotis valstybinės žemės plotu.

16. Asmuo, suderindamas žemės schemą, patvirtina, kad leidžiamo laikinai naudotis valstybinės žemės ploto ribos vietovėje jam yra žinomos ir kad sutinka su nustatytomis žemės naudojimo sąlygomis.

17. Tais atvejais, kai suteikiamas laikinai naudotis valstybinės žemės plotas patenka į ypač vertingas teritorijas, asmuo yra pasirašytinai supažindindamas su galima šiame žemės plote žemės ūkio veikla bei ribojama ir draudžiama ūkine veikla.

18. Jeigu teritoriniam skyriui kyla abejonių dėl laisvos žemės fondo plano, žemės reformos žemėtvarkos projekto, žemės valdos projekto, teritorijų planavimo dokumento ar ortofotografinio žemėlapio (M1:5000, M1:10000), kurio pagrindu rengiama žemės schema, ar faktinių valstybinės žemės ploto ribų arba asmuo pageidauja, kad valstybinės žemės plotas būtų paženklintas vietovėje, asmuo kreipiasi į tos kadastro vietovės, kurioje yra pageidaujamas laikinai naudoti valstybinės žemės plotas, žemės reformos žemėtvarkos projektą rengiantį asmenį arba į kitą asmenį, nurodytą Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro įstatymo 11 straipsnio 1 dalyje ar Žemės reformos įstatymo 16 straipsnio 3 dalyje.

Jeigu paženklinus valstybinės žemės plotą, keičiasi žemės schemoje nurodytas valstybinės žemės plotas, ribos, gretimybės, specialiosios žemės naudojimo sąlygos ar privažiuojamieji keliai, patikslintą žemės schemą parengia ženklavimo darbus atlikęs asmuo. Tokiu atveju teritorinio skyriaus darbuotojas žemės schemą suderina iki teritorinio skyriaus vadovo įsakymo dėl leidimo laikinai naudotis valstybine žeme žemės ūkio veiklai vykdyti priėmimo.

19. Valstybinės žemės ploto ženklavimo ir patikslintos žemės schemas parengimo darbai atliekami asmenų, pageidaujančių laikinai naudoti tuos valstybinės žemės plotus, lėšomis.

20. Ženklavimo darbai turi būti atlikti ir žemės schema turi būti grąžinama teritoriniam skyriui per 20 darbo dienų nuo žemės schemas gavimo. Jeigu asmuo per šį terminą nepaženklina valstybinės žemės ploto ir teritoriniam skyriui nepateikia žemės schemas, teritorinis skyrius raštu informuoja asmenį apie atsisakymą leisti laikinai naudotis valstybinės žemės plotu.

21. Teritorinio skyriaus vadovas per 10 darbo dienų nuo asmens, pageidaujančio laikinai naudoti valstybinės žemės plotą, žemės schemas suderinimo arba nuo patikslintos žemės schemas teritoriniam skyriui pateikimo, jeigu atliekant valstybinės žemės ploto paženklinimą žemės schema buvo patikslinta, o jeigu atliekant ženklavimo žemės schema nebuvo tikslinama, – nuo žemės schemas grąžinimo teritoriniam skyriui, priima įsakymą dėl

leidimo laikinai naudotis valstybine žeme žemės ūkio veiklai vykdyti (Aprašo 3 priedas), kuriame nurodoma:

21.1. valstybinės žemės plotas ir ribos, nurodytos žemės schemoje;

21.2. sąlyga, kad asmuo įsipareigoja pats naudotis valstybinės žemės plotu žemės ūkio veiklai vykdyti;

21.3. leidimo laikinai naudotis valstybinės žemės plotu pabaigos data. Jeigu prašymas pateiktas iki liepos 1 d., – leidimo laikinai naudotis valstybinės žemės plotu pabaigos data yra tų pačių kalendorinių metų paskutinė diena. Jeigu prašymas pateiktas po liepos 1 d., – leidimo laikinai naudotis valstybinės žemės plotu pabaigos data yra kitų kalendorinių metų paskutinė diena.

Jeigu valstybinės žemės plotas suteikiamas laikinai naudotis besiribojančio valstybinės žemės sklypo nuomininkui, tuo atveju leidimo laikinai naudotis valstybine žeme pabaigos data negali būti ilgesnė nei data, nurodyta valstybinės žemės nuomos sutartyje.

Jeigu suteikiamą laikinai naudotis žemės plotą numatoma naudoti visuomenės poreikiams, tuo atveju leidimas laikinai naudotis valstybine žeme suteikiamas iki tol, kol šis valstybinės žemės plotas bus pradėtas naudoti visuomenės poreikiams, t. y. perduotas suinteresuotai institucijai;

21.4. valstybinės žemės plotui pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. gegužės 12 d. nutarimą Nr. 343 „Dėl Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų patvirtinimo“ taikomos specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos;

21.5. valstybinės žemės ploto rinkos vertė, apskaičiuota pagal einamųjų metų sausio 1 d. taikytus žemės verčių zonų žemėlapius, parengtus pagal Masinio žemės vertinimo taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. gruodžio 12 d. nutarimu Nr. 1523 „Dėl Masinio žemės vertinimo taisyklių patvirtinimo ir Lietuvos Respublikos žemės mokesčio įstatymo nuostatų įgyvendinimo“;

21.6. sąlyga, kad jeigu kiekvienais kalendoriniais metais ne vėliau kaip iki liepos 15 d. asmuo neinformuoja teritorinio skyriaus apie ketinimą nutraukti laikiną valstybinės žemės ploto naudojimą, o teritorinis skyrius neinformuoja asmens apie atsisakymą pratęsti leidimą laikinai naudotis valstybinės žemės plotu kitais kalendoriniais metais, naudojimosi valstybinės žemės plotu terminas pratęsiamas kitiems kalendoriniams metams. Ši sąlyga nerašoma, jeigu yra sąlygos, nurodytos Aprašo 26.1–26.4 papunkčiuose;

21.7. sąlyga, kad Nacionalinė žemės tarnyba neatsako už asmens, kuriam suteiktas leidimas laikinai naudotis valstybinės žemės plotu, patirtus nuostolius pasibaigus teritorinio skyriaus vadovo įsakyme dėl leidimo laikinai naudotis valstybine žeme žemės ūkio veiklai vykdyti nurodytam valstybinės žemės ploto naudojimo terminui arba teisės aktų nustatyta tvarka nutraukus laikiną naudojimąsi žemės plotu nesuėjus valstybinės žemės ploto naudojimo terminui;

21.8. sąlyga, kad už žalą, padarytą dėl netinkamo valstybinės žemės ploto naudojimo, valstybinės žemės ploto naudojimo ne pagal paskirtį, specialiųjų žemės naudojimo sąlygų nesilaikymą, atsako asmuo, kuriam suteiktas leidimas laikinai naudotis valstybinės žemės plotu;

21.9. sąlyga, kad už naudojamą valstybinės žemės plotą asmenys moka žemės nuomos mokesť Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. lapkričio 10 d. nutarimo Nr. 1387 „Dėl žemės nuomos mokesčio už valstybinės žemės sklypų naudojimą“ nustatyta tvarka;

21.10. sąlyga, kad pasibaigus teritorinio skyriaus vadovo įsakyme dėl leidimo laikinai naudotis valstybine žeme žemės ūkio veiklai vykdyti nurodytam valstybinės žemės ploto naudojimo terminui arba teisės aktų nustatyta tvarka nutraukus suteiktą teisę laikinai naudotis valstybinės žemės plotu nesuėjus valstybinės žemės ploto naudojimo terminui, asmuo, kuriam suteiktas leidimas laikinai naudotis valstybinės žemės plotu, privalo atlaisvinti valstybinės žemės plotą.

22. Jeigu asmuo, kuriam suteiktas leidimas laikinai naudotis valstybinės žemės plotu, valstybinės žemės plotu naudojami ilgiau nei 3 metus, teritorinis skyrius turi teisę kas 3 metus

perskaičiuoti valstybinės žemės ploto vertę, nuo kurios skaičiuojamas žemės nuomos mokestis.

23. Asmuo įgyja teisę laikinai naudotis valstybinės žemės plotu teritorinio skyriaus vadovui priėmus įsakymą dėl leidimo laikinai naudotis valstybine žeme žemės ūkio veiklai vykdyti.

24. Teritorinis skyrius per 10 darbo dienų nuo įsakymo dėl leidimo laikinai naudotis valstybine žeme žemės ūkio veiklai vykdyti priėmimo duomenis apie suteiktus laikinai naudotis valstybinės žemės plotus skelbia Lietuvos erdvinės informacijos portale (www.geoportal.lt/lzf).

25. Jeigu įsakymo dėl leidimo laikinai naudotis valstybine žeme žemės ūkio veiklai vykdyti teritorinio skyriaus vadovas nepriima, prašymą pateikusiam asmeniui per 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo arba per 10 darbo dienų nuo Aprašo 9–11 punktuose nurodytų institucijų rašto dėl atsisakymo pritarti suteikti laikinai naudotis valstybinės žemės plotą gavimo pateikiamas motyvuotas atsakymas apie atsisakymo leisti laikinai naudotis valstybinės žemės plotu priežastis.

26. Teritorinis skyrius kiekvienais kalendoriniais metais ne vėliau kaip iki liepos 15 d. raštu informuoja asmenis, kuriems teritorinio skyriaus vadovo įsakyme dėl leidimo laikinai naudotis valstybine žeme žemės ūkio veiklai vykdyti yra įrašyta sąlyga, nurodyta Aprašo 21.6 papunktyje, kad leidimas laikinai naudotis valstybinės žemės plotu nebus pratęsimas, jeigu valstybinės žemės plotas:

26.1. suprojektuotas žemės reformos žemėtvarkos projekte, kitame žemės valdos projekte ar teritorijų planavimo dokumente pagal Žemės reformos įstatymo 5 straipsnyje nurodytus žemės išigijimo nuosavybės būdus, taip pat suprojektuotas nuomoti, perduoti neatlygintinai naudotis ar patikėjimo teise valdyti kitiems asmenims;

26.2. Žemės reformos žemėtvarkos projektų ir jiems prilyginamų žemės sklypų planų rengimo ir įgyvendinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos žemės ir miškų ūkio ministerijos 1998 m. balandžio 23 d. įsakymu Nr. 207 „Dėl Žemės reformos žemėtvarkos projektų ir jiems prilyginamų žemės sklypų planų rengimo ir įgyvendinimo metodikos patvirtinimo“, nustatyta tvarka pretendentų susirinkimo metu pasirinktas kitų asmenų, tai patvirtinant parašu žemės reformos žemėtvarkos projekto svarstymo su pretendентаis gauti žemės žiniaraštyje;

26.3. numatomas naudoti visuomenės poreikiams;

26.4. numatomas priskirti žemės konsolidacijos projekto teritorijai.

27. Kai naudojama valstybinės žemės plote (jo dalyje) suprojektuojamas žemės sklypas, numatomas perleisti nuosavybės, išnuomoti, perduoti neatlygintinai naudotis ar patikėjimo teise valdyti ne šio valstybinės žemės ploto naudotojui, o kitam asmeniui, ženklinant perleidžiamą ar perduodamą žemės sklypą kviečiamas dalyvauti ir valstybinės žemės plotą, kuriame projektuojamas žemės sklypas, naudojantis asmuo.

28. Suteikta teisė laikinai naudotis valstybinės žemės plotu nutraukiama teritorinio skyriaus vadovo įsakymu nepasibaigus teritorinio skyriaus vadovo įsakyme dėl leidimo laikinai naudotis valstybine žeme žemės ūkio veiklai vykdyti nurodytam terminui, jeigu:

28.1. asmuo, kuriam suteiktas leidimas laikinai naudotis valstybinės žemės plotu, žemės ploto pats nenaudoja arba naudoja ne žemės ūkio veiklai;

28.2. asmuo, kuriam suteiktas leidimas laikinai naudotis valstybinės žemės plotu, nesilaiko nurodytų specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų;

28.3. asmuo, kuriam suteiktas leidimas laikinai naudotis valstybinės žemės plotu, už naudojimąsi valstybinės žemės plotu, nemoka žemės nuomos mokesčio (išskyrus atvejus, kai asmuo, kuriam suteiktas leidimas laikinai naudotis valstybinės žemės plotu, yra atleistas nuo žemės nuomos mokesčio);

28.4. suteiktas laikinai naudotis valstybinės žemės plotas yra asmeniui suprojektuotas žemės reformos žemėtvarkos projekte ar kitame žemės valdos projekte arba teritorijų planavimo dokumente ir nuo šio žemės reformos žemėtvarkos projekto ar kito žemės valdos

projekto arba teritorijų planavimo dokumento patvirtinimo dienos yra praėję daugiau negu vieneri metai;

28.5. valstybinės žemės plotas perduodamas nuosavybėn, išnuomojamas, perduodamas neatlygintinai naudotis ar patikėjimo teise valdyti kitiems asmenims;

28.6. nustatoma, kad teritorinio skyriaus vadovo įsakymas dėl leidimo laikinai naudotis valstybine žeme žemės ūkio veiklai vykdyti priimtas pažeidžiant Aprašo ar kitų teisės aktų nuostatas.

29. Apie suteiktos teisės laikinai naudotis valstybinės žemės plotu nutraukimą prieš terminą teritorinis skyrius raštu praneša asmeniui, kuriam suteikta teisė laikinai naudotis valstybinės žemės plotu, ne vėliau kaip prieš tris mėnesius, nurodydamas, dėl kokių priežasčių nutraukiama ši teisė. Teritorinio skyriaus pranešime apie suteiktos teisės laikinai naudotis valstybinės žemės plotu nutraukimą prieš terminą turi būti nurodoma, kad derlių nusiima asmuo, kuriam prieš terminą nutraukiama suteikta teisė laikinai naudotis valstybinės žemės plotu.

30. Jeigu Aprašo 26 punkte nustatytais atvejais asmuo raštu informuojamas, kad leidimas laikinai naudotis valstybinės žemės plotu kitiems kalendoriniams metams nebus pratęsiamas tik dėl valstybinės žemės ploto dalies, arba jeigu Aprašo 28 punkte nustatytais atvejais asmeniui suteikta teisė laikinai naudotis valstybinės žemės plotu nutraukiama tik dėl valstybinės žemės ploto dalies, šiam asmeniui kartu su pranešimu apie atsisakymą pratęsti leidimą laikinai naudotis valstybinės žemės ploto dalimi kitais kalendoriniais metais arba apie suteiktos teisės laikinai naudotis valstybinės žemės ploto dalimi nutraukimą prieš terminą pateikiama patikslinta žemės schema, informuojant, kad asmeniui pageidaujant toliau laikinai naudotis likusia valstybinės žemės ploto dalimi, ši žemės schema turi būti asmens suderinta ir gražinta teritoriniam skyriui per 20 darbo dienų nuo šios žemės schemos gavimo.

Jeigu asmuo per nurodytą terminą teritoriniam skyriui negražina suderintos patikslintos žemės schemos, teritorinis skyrius raštu informuoja asmenį, kad leidimas laikinai naudotis valstybinės žemės plotu, nurodytu patikslintoje žemės schemoje, nebus pratęsiamas kitais kalendoriniais metais, arba priima teritorinio skyriaus vadovo įsakymą dėl suteiktos teisės laikinai naudotis valstybinės žemės plotu nutraukimo prieš terminą.

Kai asmuo per nurodytą terminą teritoriniam skyriui gražina suderinę patikslintą žemės schemą, teritorinio skyriaus vadovas pasibaigus kalendoriniams metams arba sprendimo dėl suteiktos teisės laikinai naudotis valstybinės žemės ploto dalimi nutraukimo priėmimo metu priima įsakymą pakeisti Aprašo 23 punkte nurodytą priimtą įsakymą dėl leidimo laikinai naudotis valstybine žeme žemės ūkio veiklai vykdyti.

31. Jeigu asmeniui suteikta teisė laikinai naudotis valstybinės žemės plotu nutraukiama dėl vieno iš Aprašo 28.1–28.5 papunkčiuose nurodytų atvejų, šiam asmeniui Aprašo nustatyta tvarka kitas leidimas laikinai naudotis tuo pačiu valstybinės žemės plotu neišduodamas.

Leidimas laikinai naudotis kitais valstybinės žemės plotais neišduodamas vienerius metus nuo pažeidimų, nurodytų Aprašo 28.1–28.3 papunkčiuose, nustatymo.

32. Teritorinio skyriaus veiksmai (neveikimas), atliekant Apraše nustatytas funkcijas, per 20 darbo dienų nuo veiksmų atlikimo ar atsisakymo juos atlikti (neveikimo) gali būti skundžiami Nacionalinės žemės tarnybos direktoriui Išankstinio ginčų nagrinėjimo Nacionalinėje žemės tarnyboje prie Žemės ūkio ministerijos ne teismo tvarka taisyklių, patvirtintų Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos direktoriaus 2010 m. rugsėjo 7 d. įsakymu Nr. 1P-90 „Dėl Išankstinio ginčų nagrinėjimo Nacionalinėje žemės tarnyboje prie Žemės ūkio ministerijos ne teismo tvarka taisyklių patvirtinimo“, nustatyta tvarka.

Priedo pakeitimai:

Nr. [1P-65-\(1.3 E.\)](#), 2017-02-02, paskelbta TAR 2017-02-02, i. k. 2017-01946

Nr. [1P-97-\(1.3 E.\)](#), 2018-02-22, paskelbta TAR 2018-02-22, i. k. 2018-02802

Priedų pakeitimai:

1 priedas išdėstytas atskiru failu pagal įsakymą Nr. 1P-97-(1.3 E.)

Papildyta priedu:

Nr. [1P-65-\(1.3 E.\)](#), 2017-02-02, paskelbta TAR 2017-02-02, i. k. 2017-01946

Priedo pakeitimai:

Nr. [1P-97-\(1.3 E.\)](#), 2018-02-22, paskelbta TAR 2018-02-22, i. k. 2018-02802

2 priedas išdėstytas atskiru failu pagal įsakymą Nr. 1P-97-(1.3 E.)

Papildyta priedu:

Nr. [1P-65-\(1.3 E.\)](#), 2017-02-02, paskelbta TAR 2017-02-02, i. k. 2017-01946

Priedo pakeitimai:

Nr. [1P-97-\(1.3 E.\)](#), 2018-02-22, paskelbta TAR 2018-02-22, i. k. 2018-02802

3 priedas išdėstytas atskiru failu pagal įsakymą Nr. 1P-97-(1.3 E.)

Papildyta priedu:

Nr. [1P-65-\(1.3 E.\)](#), 2017-02-02, paskelbta TAR 2017-02-02, i. k. 2017-01946

Priedo pakeitimai:

Nr. [1P-97-\(1.3 E.\)](#), 2018-02-22, paskelbta TAR 2018-02-22, i. k. 2018-02802

Pakeitimai:

1.

Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos, Įsakymas

Nr. [1P-65-\(1.3 E.\)](#), 2017-02-02, paskelbta TAR 2017-02-02, i. k. 2017-01946

Dėl Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos direktoriaus 2012 m. kovo 16 d. įsakymo Nr. 1P-(1.3.)-112 „Dėl Valstybinės žemės suteikimo laikinai naudotis žemės ūkio veiklai vykdyti tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

2.

Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos, Įsakymas

Nr. [1P-97-\(1.3 E.\)](#), 2018-02-22, paskelbta TAR 2018-02-22, i. k. 2018-02802

Dėl Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos direktoriaus 2012 m. kovo 16 d. įsakymo Nr. 1P-(1.3.)-112 „Dėl Valstybinės žemės suteikimo laikinai naudotis žemės ūkio veiklai vykdyti tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

3.

Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos, Įsakymas

Nr. [1P-140-\(1.3 E.\)](#), 2020-05-13, paskelbta TAR 2020-05-13, i. k. 2020-10237

Dėl Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos direktoriaus 2012 m. kovo 16 d. įsakymo Nr. 1P-(1.3.)-112 „Dėl Valstybinės žemės suteikimo laikinai naudotis žemės ūkio veiklai vykdyti tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo